

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2007-57

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntahistorian laitos	
Tekijä-Författare-Author Holmström, Lauri			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Suomi Yhdysvaltojen tiedustelussa 1941-1944			
Oppiaine-Läroämne-Subject Poliittinen historia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2007-02-19	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 99 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tämä tutkimus tarkastelee Yhdysvaltojen Suomen-tiedustelun sisältöä ja luonnetta jatkosodan aikana. Tiedustelua on tutkittu omana tiedon tuottamisen menetelmänään yhdistämällä historian- sekä tiedustelututkimusta yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Tutkimus liittyy Suomen jatkosotaa käsittelevään sotahistorialliseen keskusteluun, jossa ei ole aiemmin käsitelty Yhdysvaltojen Suomen-tiedustelua kokonaisuutena. Jatkosodan aikana amerikkalaistiedustelu todisti harvinaista tilaisuutta kun Suomen hallitus antoi Yhdysvaltojen diplomaattisen koneiston toimia avoimesti maansa sisällä. Kentällä tapahtuvaa havainnointia täydennettiin tutkimus- ja analyysitoiminnalla, joka toi tieteellisen ulottuvuuden tiedusteluun. Myös käytännön toimia varten tehtiin suunnitelmia. Sodan edetessä Suomi ja Yhdysvallat ajautuivat lopulta törmäyskurssille toisiaan vastaan, tiedustelun toimiessa kuitenkin koko ajan.</p> <p>Tutkimuksessa on käytetty historiantutkimuksen ja tiedusteluteorian metodeja. Työ sijoittuu laajemmin Yhdysvaltojen jatkosodanaikaisen Suomen-politiikan tutkimukseen. Tutkimuksen näkökulma on tiedusteluhistoriantutkimusta menneisyydessä tapahtuneesta tiedustelusta. Tutkimuksessa ei selitetä amerikkalaistiedustelun merkitystä tai vaikutusta Yhdysvaltojen politiikkaan Suomea kohtaan. Lähtökohtana toisen maailmansodanaikaisen amerikkalaistiedustelun tutkimiseen on ollut lisäksi tarkastella, mitä annettavaa tiedusteluhistoriantutkimuksella on sotahistorialle sekä pohtia tiedustelua mahdollisen historiana. Tutkimuksessa on käytetty toisen maailmansodanaikaista amerikkalaista tiedustelumateriaalia, joka on kopioitu Yhdysvaltojen kansallisarkistosta Sota-arkistoon. Aiempaa tutkimuskirjallisuutta edustavat R. Michael Berryn, Tuomo Polvisen, Jukka Seppisen, Ohto Mannisen, Markku Jokisipilän sekä Erkki Maasalon tutkimukset. Tiedustelun teoriaa on käsitelty Abraham N. Shulskyn tutkimuksen avulla.</p> <p>Tiedustelun tehtävä oli ylläpitää suomalaisamerikkalaisia siteitä tilanteessa, jossa maiden edustamat leirit olivat sodassa keskenään, mutta Yhdysvallat ja Suomi eivät. Yhdysvaltojen jatkosodanaikainen Suomen-tiedustelu voidaan tulkita kahden valtion väliseksi monitasoiseksi kanssakäymiseksi, jota voidaan kuvata kommunikaatioksi. Yhdysvallat ymmärsi tiedustelun kautta Suomen tilannetta paremmin. Tiedustelun luonne kommunikaationa ei ollut kuitenkaan yksisuuntaista toimintaa. Myös suomalaiset viranomaiset käyttivät tiedustelukanavia yhteyksissään Yhdysvaltoihin. Tiedustelun merkitys oli tukea yhteyksiä maiden välillä aikana, jolloin niin ulkoiset kuin sisäisetkin olosuhteet Suomessa sekä Yhdysvalloissa estivät normaalien valtiosuhteiden toiminnan.</p> <p>Toinen tutkimuksen päätuloksista on kolmen eri näkökulman hahmottaminen Yhdysvaltojen Suomen-tiedustelussa. Sotilasnäkökulma, talousnäkökulma ja poliittinen näkökulma olivat jokainen eri aikoina pääosassa Suomeen liittyneessä amerikkalaistiedustelussa. Sota-ajan muuttuvista olosuhteista kumpuavat näkökulmat ohjasivat Yhdysvaltojen tiedustelun intressejä. Tiedustelun roolina oli täyttää aukkoja sekä tuoda lisätietoja kuvaan reaaliajassa etenevän, useista lähteistä peräisin olevan aikalaiskomentoinnin muodossa sekä hahmottaa asioiden suurempia yhteyksiä analyysi- ja tutkimustoiminnan kautta, jota suoritti Yhdysvaltojen ensimmäinen keskustiedustelupalvelu Office of Strategic Services. Amerikkalaistiedustelun suurin mahdollistava tekijä oli Yhdysvaltojen ja Suomen toimivat diplomaattisuhteet, jotka kestivät lähes jatkosodan loppuun asti.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords Yhdysvallat Suomi toinen maailmansota tiedustelu vakoilu Office of Strategic Services			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			